

Arthur Bagen
Door: Marleen Verber

De reizen die Arthur Bagen (1951, Eindhoven) gemaakt heeft, zijn vanuit een ander perspectief gemaakt dan de meeste kunstenaars in deze tentoonstelling. Hij is op zijn zestiende begonnen als persfotograaf voor verschillende kranten; het Eindhovens Dagblad, *Het Vrije Volk* en later ook voor *NRC Handelsblad*. Hij begon al jong met uitstapjes te maken naar verschillende locaties.

Roma I bestaat uit foto's die hij zelf in Rome in de jaren zeventig gemaakt heeft. Een tijd lang was hij gefascineerd door muren die afbrokkelen of scheuren. Rechts onder in het beeld is een gedeelte met grijs tinten weergegeven, dit is een foto van een dergelijke muur. De structuur hiervan vond in interessant om te fotograferen. Daarnaast vind hij plakaten die vaak op muren te vinden zijn waardig. Posters worden namelijk opgehangen om iets duidelijk te maken, bijvoorbeeld reclame voor een evenement zoals we dat vaak in onze omgeving zien, maar ook om bepaalde politieke standpunten kenbaar te maken. Deze plakaten worden door tegenstanders van deze overtuigingen verwijderd en weggescheurd. Zo ook in Rome, waar hij de foto's voor deze collage gemaakt heeft. De teksten op de achtergrond zijn in het Italiaans maar de betekenis van deze woorden is niet belangrijk.¹ Door dit te combineren creëerde hij een interessant gelaagd beeld.

Zoals gezegd was Arthur persfotograaf. In 1973 werd hij gevraagd om naar Irak te reizen om samen met Harm Botje een oorlogsreportage te maken, voor het *NRC Handelsblad*. Hij heeft er veel meegemaakt, gebeurtenissen die op zijn netvlies zijn blijven hangen. Het was niet veilig. Arthur heeft er zelfs vastgezet omdat er bepaalde dingen niet klopten. Op zijn website is een selectief aantal foto's van deze periode te zien. Als je deze bekijkt zie je overeenkomst tussen de foto's en deze collage; *Bagdad III*

Bagdad III is een combinatie van eigen foto's die hij gemaakt heeft tijdens zijn periode in Irak. De compositie is duidelijk in tweeën verdeeld. De collage is enigszins gespiegeld. De adelaar scheidt de linker van de rechterkant. Beide kanten van de adelaar zijn soldaten in uniform te zien. Daaronder bevinden zich voertuigen van het leger. Wie is de blanco persoon in het midden? Dit beeld wordt totaal met de twee uitvergrootte visumstempels voor Irak, wat de symmetrie van het beeld versterkt.

De adelaar verwijst naar het wapen van Irak en de instabiele toestand van dit land, doordat de adelaar maar één vleugel heeft. De soldaten, die de Koerden onder drukten zijn links en rechts te zien. Links staat de president van die tijd, Ahmed Hassan al-Bakr en rechts zijn vice president Saddam Hussein. Deze politieke leiders onderdrukten de Koerden en gebruikten wapens die niet toegestaan waren.² Arthur zag dit van dichtbij gebeuren en dat heeft een veel indruk op hem gemaakt.

Je kunt aan de uniformen zien dat de Engelsen invloed in het land hebben gehad. Zij hebben namelijk de grenzen getrokken van Irak, zonder rekening te houden met de verschillende stammen en culturen. Hier ligt een van de kern problemen van alle politieke onrust. De combinatie van de foto's, de stempel en de titel versterken het onderwerp. In deze periode heeft hij veel onrecht gezien en veel van de oorlog mee gekregen. Na deze periode beseftte hij zich dat hij dit niet zijn hele leven kon blijven doen. Dan zou hij zijn hele leven ellende vast moeten leggen. Hij besloot zijn leven een andere wending te geven. *Bagdad III* heeft hij gemaakt ter afsluiting van deze periode in de oorlog.

Hij is aan de Vrije Academie Psychopolis in Den Haag gaan studeren. Tijdens en na deze studie heeft hij op een hele andere manier zijn beelden laten ontstaan. Het combineren van foto's en perspectieven werden een van zijn beeldende uitgangspunten. De foto's kregen een derde dimensie,

---

¹ Verber, M. Interview Arthur Bagen afgenomen op 14 december, Maasbree

² Verber, M. Interview Arthur Bagen afgenomen op 14 december, Maasbree

doordat de foto's gecombineerd en achter elkaar geplaatst werden.

Op basis van een thema kiest Arthur zijn foto's uit. Hij is op zoek naar een spanning in een groter, nieuw beeld, dat bestaat uit combinaties van beelden. Er wordt benoemd dat een combinatie van beelden een beeld kan suggereren.³ Fotosculpturen, dit is een van de uitwerkingen van het combineren van foto's. De foto's suggereren naar een drie dimensionaliteit. Hij combineert ze zo dat deze vormen in elkaar overgaan en er diepte wordt gecreëerd.⁴ Openstaande deuren, ramen of andere doorgangen zijn een weg naar een tweede foto. Hierdoor ontstaat er een enorm ruimtelijk effect.

Naakt op de trap (1977), ben ik in het RKD (Rijksbureau voor Kunsthistorische Documenten) op een poster tegen gekomen voor een tentoonstelling in Amsterdam. De foto is onder aan een trap genomen. Op deze trap ligt een naakt figuur. Boven aan de trap is een openstaand luik. Deze doorgang geeft zicht op een volgende trap. Dit is een kopie van de eerste foto, maar dan zonder naakt figuur. Dit is een voorbeeld van hoe hij een fotosculptuur opbouwd en een drie dimensionaliteit suggereert.

Vanaf de jaren zeventig tot ongeveer 2007 heeft hij in verschillende groeps- en solotentoonstellingen deelgenomen. Van de Krabbendans in Eindhoven tot aan museum van Bommel van Dam in Venlo. In 2007 heeft zijn werk in het van Abbemuseum gehangen.

Arthur Bagen is (was, omdat hij deze periode achter zich heeft gelaten) een beeldend kunstenaar die voornamelijk het medium fotografie als uitgangspunt gebruikt. Uiteindelijk worden vele werken verweven met andere technieken; zeefdruk, collage, grafiek.

Op het moment oefent Arthur het beroep fotograaf uit en werkt voornamelijk vanuit opdrachten. Dit remt hem niet om toch zijn creatieve blik op alles te weer houden.⁵

---

³ Hendriks, T. Beeldspraak, fotografie als visuele communicatie, de associatieve combinatie, Focus Publishing BV, 1998

⁴ Sanders, R. (20 oktober 1978), 'Krabbendans' toont werk 3 kunstenaars, Eindhovens Dagblad

⁵ Verber, M. Interview Arthur Bagen afgenomen op 14 december, Maasbree

Bronnen:

Interview

Verber, M. Interview Arthur Bagen afgenomen op 14 december 2013, Maasbree

Boeken

Hendriks, T. Beeldspraak, fotografie als visuele communicatie, de associatieve combinatie, Focus Publishing BV, 1998

Artikelen

Sanders, R. (20 oktober 1978), 'Krabbendans' toont werk 3 kunstenaars, Eindhovens Dagblad

Kunstredactie (15 oktober 1978), Drie kunstenaars uit regio exposeren in 'De Krabbendans', Eindhovens Dagblad

Wichers, C. (10 januari 1986) Documentaire fotografie in zwartwit, Telegraaf

Websites

Arthur Bagen Fotografie. Geraadpleegd op 16 december 2013, van www.arthurbagen.nl